

1944-07-04

AFSENDER

Else Larsen, Else, Andreas Larsens kone

MODTAGER

Marie Larsen, Christine Swane

FAKTA

Dokumenttype:

Brev

Sprog:

Da

Dateringsbegrundelse:

Datoen er skrevet øverst s. 1

Generel kommentar:

26. maj 1944 sprængtes en Schalburgtage-bombe i Odense centrum. Den omtalte Passage gik fra Vestergade til Pogestræde. Den blev etableret i 1926. (Johnny Wøllekær og Jørgen Thomsen: Det blev Strøgplassen og ikke Strømpeskiftet. Artikel fundet på nettet juli 2023).

Kæreste var Else Overgaards møster.

Det vides ikke, hvem Else Larsens kusine var.

Afsendersted:

Kerteminde

Afsenderinfo (lakstempel, adresse m.m.):

Bynavnet er skrevet øverst s. 1

Omtalte personer:

Marius Christiansen

R.A. Christophersen

Thora Cohn

Johanne Giersing

I.G. Jacobsen

Andreas Larsen

Jeppé Larsen

Johanne Christine Larsen

Johannes Larsen

Vilhelm Larsen

Christine Mackie

Dagmar Madsen

Didrik Overgaard Nielsen

Emma Overgaard Nielsen

Ester -, pige i huset hos Johannes Larsen

Anna Louise Syberg

Ernst Syberg

Franz Syberg

Gudrun Syberg

Hans Syberg
Lars Syberg
Ane Talbot

Arkivplacering:
Kerteminde Egns- og Byhistoriske
Arkiv, 2002/61, A8, lb 11, kasse 1,
kuvert 2.

Trykt udgave:
Nej

Proveniens:
Christine Swanes brevarkiv

DOKUMENTINDHOLD

Else Larsen takker for de flotte gaver. Ane fik rulleskøjterne, og Jeppe arvede de gamle. Ane går til svømning. Thora og Jeppe bader fra badehuset.

Puf og en gartner har ordnet haven meget fint.

Det er lykkedes Else at hyre en pige, Ester.

En Schalburgtage-bombe, som var rettet mod Fyns Stiftstidende, har beskadiget Elses forældres kontor og lejlighed samt omliggende ejendomme. Elses mor er meget ude af fatning. Hun og manden ventede i fem dage på nye vinduer, men en ny sprængladning smadrede dem. Elses forældre kom til Kerteminde, men tog hurtigt tilbage til Odense. Elses mor blev derefter syg med høj feber, men heldigvis kom Ester og kunne hjælpe med diverse.

Else har sammen med hele Syberg-familien deltaget i Johanne/Besse Giersings begravelse på Drigstrup Kirkegård, og det var meget trist.

Franz/Trylle Sybergs 40års fødselsdagsfest blev aflyst.

Else har været på besøg hos Johanne/Junge Larsen, og hun havde det overraskende godt.

TRANSSKRIFTION

1) Kerteminde d. 4/7 1944

Kære Ugle og Rie!

Mange Tak for jeres Breve og jeres mange Forsendelser, jeg er meget glad for Tallerkenerne og Fadet, vi trængte saadan til begge Dele og Las er glad for Glassene, han skriver nok selv; og sikken en Flothed med Rulleskøjter, Ane havde faaet et Par, men hun fik de ny og Jeppe de gamle og begge var meget glade, han er allerede den dygtigste, Ane er ikke saa ihærdig til at lære, naar hun ikke kan straks, taber hun Modet. Heldigvis er hun vedholdende med Svømningen, hun faar Undervisning i Aar igen og bliver meget rost af Lærerinden, hun opholder sig næsten hele Dagen ude paa Badeanstalten, der er heldigvis meget lavere i Aar, hun kan næsten bunde ved Broen. Jeppe og Thora opholder sig ved Badehuset hele Dagen, vi har faaet lavet en Bro, som Jollen ligger ved. I Haven foregaar en Masse, vi har haft en Gartner gaaende nu i 2 Maaneder foruden at Puf har været der hele Tiden og der er ryddet vældig op alle Vegne, fældet udgaaede Træer og Hylde og Elme, som stod allevegne, Køkkenhaven i fin Stand og alle Plænerne klippet med Maskine, bare det giver Arbejde til en Mand den meste Tid. Men jeg glemmer det vigtigste, jeg har faaet en Pige i sidste Øjeblik efter at jeg havde opgivet fuldstændig og indrettet mig paa at være alene med Grete til lidt Hjælp, denne er fra Aarhus og Veninde

med Christiansens Pige og er gennem hende bleven anbefalet Pladsen, hun har ikke været i Huset i et Aar, men lader til at være helt flink og omgængelig og ihvertfald en stor Hjælp. Her var en kort forinden, som jeg havde telefoneret til efter en Annonce, hun havde Masser af Tilbud og forlangte 175 Kr, var 20 Aar og kunde daglig, men vilde gerne lære finere Madlavning, jeg gik ind paa alt, men hun ringede næste Dag, at hun havde taget en anden Plads, det er et formeligt Kapløb, naar der er en eller anden Form for Hushjælp i Udsigt. Iøvrigt har vi haft en temmelig bevæget Tid, Far, Mor og Kæreste skulde jo komme til Pinse, men

2) umiddelbart forinden blev Fyns Stiftstidende bombet, hvorved en Mur væltede ind i Fars Kontor og i Lejligheden blev naturligvis alle Ruder knust og Glasskaarene fløj rundt og ødelagde forskelligt, alt i Vinduerne røg ned paa Gaden og ikke mindst, de fik alle 3 saadan et Chok, som Mor ihvertfald ikke har forvunden endnu, jeg var der Dagen efter. Bulteriet var ubeskriveligt, der havde ligget en Bombe i Passagen og den havde raseret samtlige Ejendomme i den Grad, at alle Døre og Vinduer var slaaet til Pindebrænde, Butikkerne var fuldstændig raseret, Varerne laa og flød paa Gaden som iøvrig var dækket af et tykt Lag af Glasskaar og Murbrokker, hvorimellem Folk gik og ledte efter deres Ejendele, fra Etagerne øste de ustandselig Spandevise af Skaar og Ragelse ud af Vinduerne ned paa Gaden, de bliver ikke beboelige i flere Maanedere. Mor, som jo var sluppet meget naadigt gik og græd og jamrede og kunde slet ikke faa fat paa noget, Far og Kæreste var graa i Ansigterne af Træthed, de havde ryddet op fra Kl 2 om Natten og gik i susende Gennemtræk fra alle de aabne Dør og Vinduesaabninger. Imidlertid fik de da slaaet Pap og Brædder for og kom ned Pinsedag, men rejste allesammen næste Dag for at komme hjem og faa Ruder i, det maatte Mor saa vente paa i 5 dage og de andre opgav definitivt enhver Tanke om Ferie, nu skulde alt taksæres og interimistisk ordnes og Kæreste kom langt bagud med Kontorarbejdet, der var jo ikke Ro eller Fred til nogetsomhelst. Deres Telefon var den eneste som dueede, saa den brugte alle og Cigardamen, som havde Fars tidligere Butik maatte installeres hos dem og er der da endnu og dele sin Smule Tobak ud, det giver jo en masse Uro. Saa kom Mor da endelig herved, men gik Glip af nogle dejlige Dage og et Par Dage efter kom den næste Bombning, som ikke gjorde saa megen Ravage hos os, men var til Gengæld mere sindsoprivende, Mor var jo heldigvis her, hun klappede helt sammen da jeg kom ned og fortalte det og vilde trods kraftige Protester derind. Der var ikke sket noget videre, for de havde været

3) saa forsynlige at sætte Vinduerne paa Klem, saa de fløj op i Stedet for at sprænges, men en stor Ejendom paa Hjørnet af Vestergade og Klaregade

var brændt og J.G. Jakobsens Bagside og Guldsmed Christophersens Baghus var ødelagt, saa det var jo paa nærmeste Hold, Kæreste troede, hendes Trommehinder var sprængt, hun kunde ikke høre længe efter, Kontorruderne, som de omsider havde faaet i efter at have gaaet i Mørke i 8 Dage med det dejligste Solskin udenfor, var naturligvis røget igen; Mor blev saa inde om Natten og da bombede Danskerne et Par Fabrikker i Byens Udkant og saa kunde de ikke afvente Schalburgernes næste Modsvær, alle flygtede fra Byens Midte, Far og Mor fik i Huj og Hast et Klædeskab med Tøj, en Kuffert med Sølvtoj o.lign. anbragt ude omkring og tog herved om Aftenen, og siden har Mor saa boet i

Sommerlejligheden og Far og Kæreste er rejst frem og tilbage Morgen og Aften, der var ikke eet Menneske i deres eller de tilstødende Ejendomme i den Tid, men der er ikke sket noget og nu er Folk begyndt at flytte ind igen og de var besluttet paa at rejse hjem til 1 Juli skønt vi godt kunde huse dem med 2 ledige Pigeværelser, men saa i Tirsdags blev Mor syg med Hoved og Halspine og Onsdag laa hun med 40,1 og var meget daarlig med en rygende Angina, Torsdag var hun ved Hjælp af Piller lidt bedre og Fredag flyttede vi hende i Ambulance herop, de skulde jo ud af Lejligheden til Lørdag, hun vilde absolut hjem, men det var jo den rene Elendighed at faa hende derud og ligge, Kæreste blev henede for at passe hende og heldigvis dukkede saa Ester (Pigen) op Torsdag og gik i Arbejde Fredag, det lysnede svært paa det hele. Lørdag kom saa Far om Eftermiddagen og en Kusine til mig, hvis Forældre var taget til København, hun skulde være taget om til dem Lørdag, men kunde altsaa ikke komme afsted og var muttersalene og vi havde saa en helt rar Søndag, Mor var meget bedre og lidt oppe og Vejret var ogsaa

4) dejligt, ganske vist var vi til Besses Begravelse paa Drigstrup Kirkegaard om Eftermiddagen, det var meget sørgeligt, hun havde lige været paa Pilegaarden, heldigvis naaede alle hendes Søskende hertil til Begravelsen trods en Masse Genvordigheder, Trylle og Gudrun vidste ikke engang om Meddelelsen om Tid og Sted for Begravelsen var naaet frem til dem. Trylles 40Aars Fødselsdag skulde have været fejret i Morgen med hele Familien og os, det bliver der ikke noget af nu, de fleste er rejst ved første Lejlighed hjem til deres Familie, sikke ogsaa Tilstande, Gudskelov de ikke bor i København.

I Dag er Mor rejst, og nu haaber jeg de faar nogenlunde Ro, hun kan ikke tage meget mere, men hun var utaalmodig efter at komme hjem og hygge lidt om dem, der ser jo ud af [ulæseligt ord] efter Rystelserne. Her er fredeligt, men vi følger spændt Begivenhedernes Udvikling, kun Las tager til Klax Fødselsdag Puf vil nødvendig tage herfra og desuden havde vi paa det

Tidspunkt, da vi sagde nej, ingen Pige. Vi var paa Lindøgaard forleden, Tante Junge havde det forbausende godt, men ingen derfra tager til Rørdam, mon du faar Held til at komme over, vi skulde have Mornine i denne Maaned, men nu ved vi jo ikke hvordan alting gaar. Nu tror jeg ikke, der er mere at berette, jeg er ogsaa bange for, det snart er ulæseligt, saa jeg vil slutte med Tusind Hilsner til jer begge fra alle her og jeres Else

1)

1002/61
128
1511

Huskeminde d. 4/7 1944

Hvise Ugle og Rie!

Mange Tak for jens Brev og
jens mange Forsendelser, og er meget
glad for Gallerierne og Billeder, vi
trængte haardt til begge Dule og haer
er glad for Billederne, han skriver nok
sine; og sidder en Flok med Ruben
støjten, der haerde faaet et Par, men
han fik de mig og Jytte de gamle og
begge var meget glade, han er allerede
den dygtigste, der er ikke saa stolt
sig til at lave, naar han ikke kan
skabe, skal han skades. Heldigvis er
han vedholdende med forningerne, men
faar Undermønting i etan igen og bliver
meget roos af Haverinden, hun ophol-
der sig maade hele Dagen ude paa
Badeanstalten, der er heldigvis meget
lavet i etan, men han maade maade
med Brevet. Jytte og Flora opholder
sig, ved Baderestent hele Dagen, vi
har faaet toms en Brev, som Jellen
ligger ved. I Havn foregaar en Maade,
vi har haft en Brevet gaende om i
2 Maander foruden at By har vaeret

den hele Tiden og der er ryddedes
vældig og alle Vegne faldes nedgaa-
ede Træer og Rødder og Blom, som stod
allevegne, Høhønter i sin Stund
og alle Plaaner klippedes med Maskine,
hvor det gik omhyggelig til en Aland den
meeste Tid. Men jeg glemmer des sig-
nigste, jeg har faldet en Pige, i sidste
Opblæk efter at jeg havde opgjort
fuldstændig og indvundet mig paa
at være bleven med Gode til Lids
Hjælp, kunne se fra Statens og Minde
med Christmanns Pige og se gennem
hunde bliver anbefalet Pladsen, hun
har ikke været i Munds i et Aar, men
lader til at være held flink og om-
gængelig og ihvertfald en stor Hjælp.
Der var en hals frinden, som jeg
havde klyngedes til efter en Annonce,
hun havde Maas af Faldet og forlangt
175 Mr, den 90 Aar og kunde daglig, men
ville gerne have finere Madlavning, jeg
gik ind paa det, men hun minde de-
ste Dag, at hun havde klaget en anden
Plads, der er et formligt Høstet, men
der er en den anden Form for Madhjælp
i Udvalg. Først var vi kapt en sam-
melig betragtes Fiel, Far, eller af Herude
skulle jo komme til Paa, men

2/ umiddelbart grundet blev Doms
Hjftopindene hængt, hvorefter en
den næste ind i Fars Hinder og
i Højheden blev naturbegiven alle
Anden hængt af Glasstærke flog
vinder og idelgode forvulvige, alle i
Hindene tog ned paa Baden og ikke
mindes, de fik alle 3 saadan 10 Eder,
som den ihuespildt ikke var for-
vunden endnu, og var den Dagen efter,
Bulleris var ubestribelig, der kom
de begge en Doms i Passagen og den
hvide reventer samlet i jorden
i den Grad, at alle Døe og Vinduer
blev stædt til Pindbrænde, Bullerne
var fulde scendig reventer, Torven blev
og flød paa Baden som iøvrigt var
dekket af 10 tykke Lag af Glasstærke
og blubrende, hvorefter Folk
gik og ledte efter deres Ejendele,
fra de Doms viste de udsandselig Spand
vis y Maer og Regler ned af Hindene
ned paa Baden, de bliver ikke beløn-
net i flere Maander. Men, som ja
var skippet migis naadigst gik og gæd
og gædte og kunde slet ikke fra jas
fra nager, Far og Keereste var gæd
i Ansigtene af Dreestuel, de kunde
nydtes op fra H 2 om. Hæssen og

Kæse 1
2002/61
AE
1611

gik i sunde Gennemtræk fra alle
de aalene Sår og Vinduesaabninger. I mid-
tertid fik de da staves Pap og Brodder
far og kom med Pinsedag, men
nejde allesammen næste Dage far ad
hannu byn og far Aude i, det maaske
utan saa vakte pan i 5 Dage og de andre
angaa definitionis intune Tanke om Fint,
men skulde als Sabens og insurim,
hvis arans og Kanole kam langs
bagud med Kondorarbejdet, der var
jo ikke Pa eller Fud til nærbambled,
Der Telefon var den eneste som stude,
saa den brugte alle og Celgordamen,
som skulle Der tidlige Pubik maaske
installees hos den og er der da endnu
og dele sin Smule Toback ud, saa gien
jo en utare Uro. Iaa kam utan da en-
delig kende, men fik Blij af nogle
dybtig Dage og to Par Dage efter kam
den næste Bombning, som ikke
gjorde saa megen Skade hos os, men
var til Gungeld mere sindssagimen-
de, utan var jo tildegnis her, men
klappede helt sammen da og kom
med og forsælse des og vilde trado,
kræftige Prokoter kendt. Der var ikke
sked noget videre, far de havde været

3/

Kasse 1
2002/G1
A8
Lb 11

saa forsynlige ad disse Vinduerne paa
Klem, saa de fløj og i Gledes for
ad sprænges, men en anden Gjendtan
paa Højens ad Vestergade og Mare-
gade var brændt af F. G. Gauboum
Bogside og Guldsmid Christoffersens
Boghus var ødelagt, saa des var jo
paa nærmeste Kald, Kæsse Trælle,
hendes Tammehindes var sprængt, men
hunde ikke blev længe efter, Hundsire-
dene, som de omsider havde faaet
i efter ad have gaaet i Skibe i 8 Dage
med des dybtgjorte Følster uanfæn,
var naturligvis røjet igen, Men blev
saa inde om Stæden og da beandede
Dønsterne id Pan Følsteren i Byens
Udkant og saa kunde de ikke afvære
Skalbrøgersnes næste Uddrag, alle
flygtede fra Byens Udkant, Pan og etan
for i Dag og Mars id Hledningen med
Dag, in Røjet med Følster a. lign.
anbragt ude omkring og Dag turned
om Offener, og siden kan etan saa baad
i Formuleringerne og Pan og Henset
in rejst frem og tilbage Høje og Offener.

4/

1852 I
2002/61
A8
1611

degs, ganske udsætt var vi til Bessers
Begravelse paa Dagsløben Kirkegaard
om Eftermiddagen, der var meget
sorgeligt, men havde ligesom været paa Ple-
gaarden, betragtede maaden alle her-
des Tøskende berholte til Begravelserne kaldes
en klasse Samvordigheder, Frylde og
Gudens vidste ikke engang om dets
delelse om Tid og Tid for Begravelser
var næsten frem til dem. Frylde's Døds-
Fædselsdag skulde have været fejret
i Altona med hele Familien og os,
der bliver der ikke meget af nu, de
fjerde er ryddet ved første fejlsked tynd
til dens Familie, alle ogsaa i Altona
Læderstøber ~~de~~ ikke her i København
7 Dag er efter ryddet, og nu træder
og de paar nærmestende Ra, men
der ikke kan meget mere, men
men var utvælskkelig efter at komme
hjem og bygge hvid om dem, der ser
ja ud af Høststøv efter Dagsløben.
Her er fredeligt, men vi følger
spændt Begivenhedernes Udvikling,
men har sagt til Altes Fædselsdag

KILDER TIL
DANSK
KUNSTHISTORIE

NY CARLSBERGFONDET

Du vil måske have hørt og desuden
hørde vi paa det Frisepunkt, da vi
sagde nej, ingen Pige. Vi var paa
Kirkegaard forleden, Janke Junge havde
det forbausende godt, men ingen de fra
Sagen til Rørdam, men der paa held
til at komme over, vi skulde have
atarmene i denne staaet, men nu
vid vi jo ikke hvordan alting gaaer.
Og tror jeg ikke, der er mere at høre
se jeg er ogsaa bange for, det snar
er til døds, saa jeg vil slutte med
Fruind Nelsonen hi jer begge fra
alle her og med et
2